

Asia: VN/16357/2020

Lausuntopyyntö julkisen hallinnon tiedon laatukriteereistä

Laatukriteerikokonaisuus ja sen vaikuttavuus

Miltä laatukriteerikokonaisuus vaikuttaa?

Sinänsä hyvä kokonaisuus. Pitää kuitenkin tiedostaa, että se keskittyy rakenteiseen tietoon, missä muodossa on vain osa organisaatioiden tiedosta.

Tarvittaisiin jonkinlainen osuus siitä laadusta, millä tarkkuudella tieto on kirjattu: onko tieto ryhmiteltyä (aggregoitua), ovatko käytetyt lukuarvot esimerkiksi pyöristettyjä.

Dokumentissa tiedon tarkkuus on ajateltu harhattomuudeksi (alakohtina hajonta ja poikkeavuudet), vaikka toki mittaustasokin lyhyesti mainitaan.

Kuinka hyvin laatukriteerit ja mittarit tukevat yhteismitallista tiedon laadun tunnistamista ja siitä keskustelemista julkishallinnossa?

Yleisesti ottaen datan laadun kriteerit ovat kirjallisuudessa suurin piirtein seuraavat lähteestä riippuen: accuracy, completeness, consistency, timeliness, validity, and uniqueness. Näitä vasten kannattaa myös peilata esitettyä kokonaisuutta.

Missä yhteyksissä laatukriteeristön mukainen yhteinen tiedon laadun tunnistaminen ja määrittely tukisi julkishallinnon tiedon hyödyntämistä ja avaamista?

-

Miten hyvin laatukriteeristö ja mittaristo toimisi tiedon laadun parannuksen tukena pidemmällä tähtäimellä?

-

Tiedon käyttäjän tulokulma laatukriteeristöön ja mittaristoon

Miltä laatukriteerien ja mittarien kokonaisuus vaikuttaa tiedon käyttäjän näkökulmasta?

-

Tuottaako se riittävän kuvan yksittäisen tietoaineiston laadusta sen käyttäjän tueksi?

-

Tiedon tuottajan tulokulma laatukriteeristöön ja mittaristoon

Miltä laatukriteerien ja mittarien käyttöönotto tiedon avaamisen yhteydessä vaikuttaisi tiedon tuottajan näkökulmasta?

-

Mitä laatukriteerien ja mittarien käyttöönotto tiedon tuottajan näkökulmasta edellyttäisi?

Metadatan osalta (ja muutenkin kriteerien osalta) näen hieman vaarallisena sen, että laaditaan jotain yleiskriteereitä, jos niihin aiotaan toimijoita velvoittaa. Pitäisi lähteä myös bottom-up eli käydä läpi konkreettisia käyttötapauksia ja niiden pohjalta miettiä, että mikä on datan laadun minimikriteeristö. Esim. terveydenhuollon puolella, vaikka Hilmo-poiminnat.

Joitakin kommentteja on metadatan tärkeydestä dokumentin alussa, ja siitä miten hyvin tieto on kuvattu (kappale 5). Kappaleessa 6 onneksi puhutaan myös tiedon koneluettavuudesta ja tietformaateista. Toivoisimme näiden syventämistä siitä näkökulmasta, että tiedon metadatan laatu on myöskin tarkasteltava kriteereillä.

Paikallisesti tarvitaan ymmärrystä siitä, mikä tieto olisi tällaisen julkishallinnollisen laatutarkastelun kohteena, ja sen jälkeen tulisi pohtia, että kuka sisäisistä toimijoista laatuarvioinnin kyseiselle tiedolle tekisi.

Laatukriteeristön ja mittariston hallinta

Millaiset tehtävät ovat mielestäsi laatukriteeristöä ja mittaristoa ylläpitävän ja kehittävän tahon tärkeimmät tehtävät?

-

Minkälaista tukea ja koordinaatiota odotat tältä taholta?

Samaa toimialaa olevien toimijoiden tuominen yhteen, ja kriteerien kohdentaminen samoihin aineistoihin. (katso seuraava kysymys).

Eri toimialueilta nousevien yhteisesti hyödyllisten toimintaperiaatteiden tuominen muiden toimialueiden tietoisuuteen; kun pyörä on keksitty jossain (esim. koulutuksen toimialalla), se saadaan käyttöön muuallakin (sairaanhoitopiirit).

Millainen verkostotoiminta edistäisi laatukriteeristön ja mittariston käyttämistä ja kehittämistä parhaiten?

Samojen toimialojen toimijoille (esim. sairaanhoitopiirit) yhteinen kuvaus siitä tiedosta (data, alustat jne.), joka heidän toimialaltaan tulisi olla julkishallinnon laatukriteerien mukaista.

Ranta Elina

Pirkanmaan sairaanhoitopiiri - Tietoarkkitehti Emil Ackerman, Pirkanmaan sairaanhoitopiiri ja datapäällikkö Leena Hakkarainen, Pirkanmaan sairaanhoitopiiri